

ZMĚNY VE STANOVÁCH ČMeS

Na mimořádném Valném shromáždění, konaném dne 12. září 2006 při příležitosti semináře ČMeS na Labské boudě (viz informace předsedy ČMeS prof. Bednáře) byly schváleny předložené změny Stanov, jejichž cílem bylo usnadnit zřizování poboček, odstranit dnes již v důsledku komunikačních možností zbytečný „pragocentrismus“ při volbě vědeckého tajemníka Společnosti a zvýšit komunikaci mezi výborem a Společností i ve Společnosti samotné organizací valných shromáždění jednou ročně, nejlépe při příležitosti každoročně pořádaných seminářů. Zde přinášíme znění pozměněných článků, plný text Stanov bude zveřejněn na webových stránkách Společnosti.

Pobočky ČMeS

Čl. 9

1. Pobočka ČMeS, zřízená Výborem ČMeS na podkladě žádosti alespoň 10 řádných členů Společnosti, je základním článkem ČMeS. Pokrývá-li činnost pobočky území většího regionu, mohou být v jeho rámci ustaveny místní skupiny. O pravomocích těchto skupin rozhodne příslušná pobočka ČMeS.
2. Je řízena v souladu se stanovami ČMeS a programem, upraveným podle místních podmínek, nejméně tříčlenným výborem, voleným plénem pobočky. Výbor pobočky zahrnuje funkce předsedy, místopředsedy a tajemníka, popř. vede-li pobočka samostatné hospodaření, funkci hospodáře, případně další funkce podle potřeby.
3. Jednou za tři roky, alespoň 2 měsíce před řádným Valným shromážděním ČMeS, svolaným jako volební, volí plénem poboček tajnou volbou nejvýše tři své zástupce do Výboru ČMeS, jednoho náhradníka a jednoho revizora. Ve smyslu čl. 1 odst. 3) stanov volí pražská pobočka navíc jednoho kandidáta na funkci hospodáře ČMeS.
4. Výsledky obou voleb dá nový výbor pobočky neprodleně na vědomí Výboru ČMeS.

5. Hospodaření pobočky, je-li vedeno samostatně, se řídí obecnými předpisy a hospodář pobočky je provádí po dohodě s hospodářem Výboru ČMeS.
6. Kromě práv a povinností přiznaných na jiném místě těmito stanovami plénu pobočky a jejímu výboru přísluší:
  - a) v souladu s programem Výboru ČMeS určovat hlavní směry činnosti pobočky do příštího plenárního zasedání;
  - b) schvalovat zprávu o činnosti pobočky, postupovanou Výboru ČMeS;
  - c) navrhopvat Valnému shromáždění čestné členy a jiné formy uznání činnosti členů ČMeS;
  - d) navrhopvat Výboru ČMeS zřízení nebo zrušení odborných skupin;
  - e) usnášet se na zrušení vlastní pobočky ČMeS.
7. Jednání pléna pobočky, která se schází alespoň jednou ročně, řídí předseda výboru pobočky, případně jiný pověřený člen výboru.

Usnesením pléna je návrh, pro který hlasovala většina přítomných.

Valné shromáždění

Čl. 10

1. Valnému shromáždění přísluší:
  - a) schvalovat hlavní směry činnosti ČMeS navržené Výborem ČMeS pro období do příštího Valného shromáždění;
  - b) schvalovat zprávu Výboru ČMeS o činnosti ČMeS za období od posledního Valného shromáždění;
  - c) schvalovat zprávu revizorů za období od posledního Valného shromáždění;
  - d) volit čestné členy;

- e) usnášet se na zásadních hospodářských opatřeních;
  - f) určovat výši zápisného a členských příspěvků;
  - g) je-li svoláno jako volební, vzít na vědomí:
    - členy Výboru ČMeS a jejich náhradníky,
    - členy skupiny revizorů;
  - h) usnášet se na stanovách a jejich změnách;
  - i) usnášet se na zrušení ČMeS.
2. Řádné Valné shromáždění se koná jednou za rok. Svolává je Výbor ČMeS.
  3. Výbor ČMeS oznámí termín konání řádného Valného shromáždění všem členům nejméně 40 dnů před tímto termínem, a to spolu s návrhem programu.
  4. Alespoň jednou za tři roky svolává Výbor ČMeS řádné Valné shromáždění jako volební. Termín konání takového řádného Valného shromáždění oznámí Výbor ČMeS všem členům, zejména pak výborům poboček, nejméně 90 dnů před tímto termínem.
  5. Výbor ČMeS může svolat mimořádné Valné shromáždění z vlastního podnětu. Mimořádné Valné shromáždění je Výbor ČMeS povinen svolat na žádost alespoň jedné třetiny členů, nejpozději do jednoho měsíce od předložení písemné žádosti. Termín konání mimořádného Valného shromáždění oznámí Výbor ČMeS všem členům nejméně 14 dnů před tímto termínem, a to spolu s návrhem programu.

Výbor ČMeS

Čl. 12

1. Výbor ČMeS je složen ze zástupců poboček ČMeS volených dle čl. 9 odst. 3) stanov a doplněn ve smyslu čl. 1 odst. 3) stanov o dalšího člena pražské pobočky, kandidovaného do funkce hospodáře ČMeS.
  2. Výbor ČMeS koordinuje činnost v pobočkách ČMeS při rozvoji a zvyšování úrovně meteorologie, při uplatňování výsledků české vědy v praxi a při spolupráci se zahraničními organizacemi.
- Výboru ČMeS přísluší:
- a) před řádným Valným shromážděním volit ze svého středu předsedu ČMeS, tři místopředsedy a vědeckého tajemníka, určit funkční náplně jednotlivým svým členům a jmenovat své předsednictvo;
  - b) za své členy nebo revizory, kteří trvale opustili výkon funkce, povolávat náhradníky z poboček, v nichž byli zvoleni;
  - c) zpracovat zprávu o činnosti ČMeS za běžný rok;
  - d) zpracovat zprávu o hospodaření ČMeS za běžný rok;
  - e) zpracovat plán činnosti ČMeS na následující rok;
  - f) zpracovat rozpočet ČMeS na následující rok;
  - g) pověřovat své předsednictvo plněním konkrétních úkolů;
  - h) zabezpečovat přípravu Valných shromáždění;
  - i) zřizovat pobočky ČMeS, popřípadě stanovit jejich územní obvod; na návrh poboček nebo členů ČMeS zřizovat odborné skupiny;
  - j) zřizovat komise pověřené plněním konkrétních úkolů a jmenovat jejich členy;
  - k) rozhodovat o odvolání ve věcech členství.
3. Schůze Výboru ČMeS svolává předseda nebo místopředseda, který předsedu zastupuje, podle potřeby, nejméně dvakrát do roka. Předseda je povinen svolat schůzi Výboru ČMeS vždy do dvou týdnů, byl-li o to požádán alespoň třetinou členů tohoto Výboru. Nesvolá-li předseda v takovém případě schůzi Výboru ČMeS, může tak učinit některý z místopředsedů.
  4. Na schůzi Výboru ČMeS mohou být přizváni předsedové poboček, mluvčí revizorů, předsedové odborných skupin a komisí, případně - podle povahy řešeného problému - odborníci z řad členů i nečlenů ČMeS.
  5. Schůze Výboru ČMeS řídí předseda, popřípadě některý z místopředsedů.
  6. Výbor ČMeS je způsobilý se usnášet, je-li přítomna alespoň polovina jeho členů.
  7. Usnesením Výboru ČMeS je návrh, pro který hlasovala většina přítomných, nebo pro nějž při rovnosti hlasů hlasoval předsedající.

EXTRÉMNI JEVI V METEOROLOGII

Seminář České meteorologické společnosti 2006

Tradiční třídenní seminář ČMeS se v letošním roce konal 12. – 14. září v atraktivním prostředí Labské boudy v Krkonoších.

Stejně jako v minulých letech měl téměř osm desítek účastníků a pracovní jednání se soustředila do tří půldnů, v úterý 12. 9. odpoledne, ve středu 13. 9. dopoledne a ve čtvrtek 14. 9. dopoledne.

Středeční odpoledne bylo věnováno exkurzi na Sněžné jámy, přičemž někteří účastníci navštívili i další zajímavá místa v blízkém i poněkud vzdálenějším okolí.

Téma letos zahrnovalo zajímavou a širokou problematiku extrémních jevů v meteorologii a pro představu o odborném programu přinášíme úplný přehled přednesených referátů a jejich autorů.

V souladu s usnesením loňského řádného Valného shromáždění ČMeS se v rámci semináře uskutečnilo mimořádné Valné shromáždění ČMeS, a to v úterý 12. 9. po odpoledním programu v 18 hodin. Jeho jediným

bodem jednání bylo schválení úprav stanov ČMeS ve smyslu věcného záměru vytyčeného loňským řádným Valným shromážděním.

Tento záměr obsahoval tři body:

- změnu volby vědeckého tajemníka (dříve volba v pražské pobočce, nyní volba z členů Výboru ČMeS bez ohledu na pobočku),
- usnadnění vzniku lokálních poboček snížením požadovaného počtu navrhovatelů a minimálního počtu členů výboru pobočky,
- zavedení každoročního konání Valného shromáždění za účelem operativního řešení některých záležitostí vyhrazených Valnému shromáždění (čestná členství apod.).

Detailní popis přijatých změn stanov je součástí tohoto Věstníku.

Jan Bednář

Program semináře ČMeS 2006

pozorování a měření:

Řezníčková: Hydrometeorologické extrémy v časných přístrojových a vizuálních denních pozorováních počasí

Chromá: Časová a prostorová analýza krupobití na území Moravy a Slezska v 19. a 20. století

Křivancová, Starostová: Extrémní výšky nového sněhu v Jižních Čechách v lednu a únoru 2006

Němec, Hostýnek, Sosna: Vyhodnocení maxim výšek sněhu a vodní hodnoty v zimě 2005/2006

Jůza, Starostová, Sklenář: Naměřené minimální teploty na některých horských stanicích

Kovářová: Extrémní meteorologické jevy pozorované na Mokřých Loukách

Moliba Bankanza: Trends in percentiles of temperature and precipitation distributions in the Czech Republic (předneseno česky)

srážky a povodně:

Kašpar, Miller: Hodnocení extremity synoptické situace z hlediska silných velkoprostorových srážek

Halášová (Prosová): 1) Extrémní srážky a přívalové povodně na Moravě a ve Slezsku ve 20. století
2) Přívalové srážky z 23. 5. 2005

Tyl, Šercl: Meteorologické podklady pro hydrologické vyhodnocení extrémních povodní

konvekce:

Sulan: Projevy silné konvekce – předpověď a skutečnost

Demeterová: Využití MSG/SEVIRI na detekci vodní pary v spodní stratosféře nad konvektivními bůrkami

Kyznarová, Novák: Využití meteorologických radarů pro detekci a předpověď konvektivních bouří

Šálek: Možnosti detekce extrémních srážek meteorologickými radary - přívalové srážky na Dyji 29. 6. 2006.

modely:

Janoušek: První zkušenosti s modelem AROME/CZ v situacích se silnou konvekcí

Váňa: Význam nelineární horizontální difuze pro předpověď extrémních meteorologických jevů

předpovědi a výstrahy:

Šír: Výstražné informace SIVS a jejich hodnocení

Šopko: Nový systém integrované výstražné služby (SIVS) v ČHMÚ

Míková: Distribuce varovných informací v ČT

Předseda ČMeS, profesor Jan Bednář šedesátiletý

Profesor RNDr. Jan Bednář, CSc., předseda České meteorologické společnosti, se letos dožívá významného životního jubilea – šedesáti let. Upřímně blahopřejeme!

Prof. Bednář se narodil 11. listopadu 1946 v Benešově u Prahy, studoval fyziku na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy a ve svém studiu se specializoval na problematiku fyziky atmosféry. V roce 1970 dosáhl akademického titulu RNDr., v roce 1976 získal akademickou hodnost kandidáta matematicko-fyzikálních věd. Od úspěšného absolutoria působí na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy, kde se podílel na výchově a přípravě řady odborníků v meteorologii. Nejprve jako asistent, po roce 1976 jako odborný asistent, od roku 1991, kdy se

úspěšně habilitoval, jako docent a po roce 1997 jako profesor meteorologie. Ve své akademické kariéře zastával a zastává řadu významných funkcí, od roku 1996 vedl katedru meteorologie a ochrany prostředí, a to až do začátku roku 2006, kdy se stal prorektorem Univerzity Karlovy.

Prof. Bednář je dlouholetým členem České (dříve Československé) meteorologické společnosti, v níž v letech 1981 až 1993 působil jako tajemník. V roce 1993 se stal jejím předsedou a tuto funkci doposud vykonává. Jménem celé společnosti přejeme profesoru Bednářovi hodně zdraví, pohody a úspěchů do dalších let.

Tomáš Halenka

NEKROLOG na RNDr. Milana Koldovského

Dne 16. srpna 2006, v den svých 77. narozenin, zemřel RNDr. Milan Koldovský. Narodil se v Liberci, kde také prožíval své rané dětství. Podmínky předcházející 2. světové válce donutily celou rodinu Koldovských k vystěhování z pohraničí a zakotvení na Jičínsku. K obci Jinolice byla potom vázána podstatná část života dr. Koldovského.

V roce 1945, při studiu na jičínském Raisově reálném gymnáziu, se v místním aeroklubu věnoval plachtařskému sportu, ve kterém dosáhl výkonnostního stupně „stříbrné C“. Od plachtění byl jen nepatrný krůček k hlubokému zájmu o meteorologii. Výbornou jazykovou erudici, tak potřebnou při studiu meteorologie, získal mimo jiné koncem 2. světové války, kdy po dobu několika měsíců ukrývali Koldovští ve svém domě dva, z německého zajetí uprchlé, australské vojáky.

V roce 1948 začal studovat na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze a po delší době ukončil studium meteorologie na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Titul doktora přírodních věd získal v roce 1966.

Do doby konce 40. a dále 50. let spadá i jeho vědecká činnost v oboru synoptické a letecké meteorologie, kdy publikoval řadu v té době významných článků o konvekci, byl autorem a spoluautorem několika knih a monografií o meteorologii pro sportovní piloty, především pak pro plachtaře.

Spektrum činnosti dr. Koldovského v oboru meteorologie bylo velmi široké. V roce 1951 a potom v letech 1967–1968 pracoval v oddělení letecké meteo-

rologie tehdejšího Hydrometeorologického ústavu v Praze-Ruzyni. V letech 1953–1958 pracoval v Laboratoři meteorologie Geofyzikálního ústavu ČSAV na pracovišti v Hradci Králové a v letech 1959–1967 na observatoři na Milešovce. V r. 1968 přešel na nově vznikající útvar čistoty ovzduší Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ). V letech 1978–1990 působil ve Výzkumném ústavu energetickém v oddělení ochrany ovzduší, kde vedl meteorologickou skupinu. V letech 1990–1992 byl ředitelem Českého hydrometeorologického ústavu. V této funkci se zasloužil o významnou modernizaci výpočetní techniky a systémů používaných v aerologii, družicové a radarové meteorologii a o aktivní spolupráci mezi ČHMÚ a Météo France na poli numerických předpovědních metod. Za možnost využití výsledků předpovědního modelu konstruovaného v Météo France při aktivní spolupráci pracovníků ČHMÚ i Katedry meteorologie a ochrany prostředí Matematicko-fyzikální fakulty (MFF) UK vděčí dr. Koldovskému i pracovníci a studenti této katedry.

V roce 1993 odešel dr. Koldovský do důchodu. Šíře jeho odborného záběru byla úctyhodná. Koncem čtyřicátých a na počátku padesátých let to byly především práce týkající se stability atmosféry a předpovědi konvekce, které mimo jiné vznikly v rámci působení dr. Koldovského ve výzkumném oddělení Aeroklubu Československé republiky v letech 1948–1951, bezprostředně spojené s jeho aktivní leteckou činností. Tyto práce jsou dodnes citovány. V první řadě to byly práce na zmapování konvekce nad územím ČSR při různých povětrnostních situacích. Tuto práci se bohu-

žel nepodařilo dokončit, neboť kádrové problémy, vlastní té době, tuto činnost jemu i jeho spolupracovníkům ukončily. Zachovalo se torzo této práce nazvané Termická mapa okolí jičínského letiště.

Začátkem 50. let, po vykonání vojenské prezenční služby, byl dr. Koldovský pověřen prof. Brandejsem vypracováním rešerše o umělém dešti, o problému v té době atraktivním a ostře sledovaném.

Dr. Koldovský publikoval na sto vědeckých a odborných článků, monografií, výzkumných zpráv i prací populárně vědeckých v oboru synoptické a letecké meteorologie, šíření znečišťujících příměsí v atmosféře a využití fotografických metod při sledování vývoje oblaků. Na pozvání prof. R. Scorera byl v r. 1968 několik měsíců na studijním pobytu v Anglii. Byl hostem Royal Meteorological Society, kde se účastnil odborných diskusí a přednášel i na Imperial College. Byl také členem American Meteorological Society. Ve funkci ředitele ČHMÚ byl jako člen vládní delegace v USA i zemích východní Evropy. Externě vedl a oponoval diplomové a dizertační práce posluchačů na Katedře meteorologie a ochrany prostředí MFF UK.

Dr. Koldovský byl členem České meteorologické společnosti (ČMeS) od jejího vzniku. V letech 1967–1975 působil jako vědecký tajemník společnosti, v letech 1990–1992 byl členem výboru ČMeS. Zastá-

val také různé funkce ve výboru pražské pobočky. U příležitosti 50. výročí založení ČHMÚ v r. 2004 mu byla předána stříbrná medaile A. Strnada.

Odbornou celoživotní láskou dr. Koldovského však vždy zůstala fotografie oblaků. Na toto téma vyšla v r. 1960 v Německu v nakladatelství Fotokinoverlag Halle knižní publikace „Fotografie in der Meteorologie“. Tato monografie patřila ve své době k významným příspěvkům v oboru černobílé fotografie oblaků. Dr. Koldovský se účastnil mnoha mezinárodních soutěží o nejzajímavější fotografii oblaků i jiných atmosférických jevů, a některé z nich vyhrál. V jeho fotografiích se projevoval i nezanedbatelný umělecký cit pro fotografický záběr.

Dr. Milan Koldovský patřil i nadále bude bezesporu patřit k jedněm z významných českých meteorologů.

Vzácný příteli, vzpomenu-li na citát prof. Hanzlíka, že „půl krásy světa je v oblacích“, je mi ctí připustit, že Ty jsi se nezanedbatelnou mírou zasloužil o její okamžitý a trvalý obraz. Jsem přesvědčen, že Tvá památka, ač skryta v té kráse oblaků, nevymizí z našeho vědomí i mnohých srdcí a kdykoli se my zahledíme do oblak, vzpomene na Tvou tvář, duši i meteorologický odkaz, který jsi nám zanechal a učitíme, jak nám zde na zemi chybíš.

Jaroslav Kopáček

Stručně z 15. zasedání Rady EMS a 8. zasedání Valného shromáždění EMS v Lublani

Ve dnech 2-3. září 2006, ve spojení s 6. výroční konferencí EMS se v Lublani uskutečnilo 15. zasedání Rady Evropské meteorologické společnosti a 3. září odpoledne pak 8. zasedání Valného shromáždění (General Assembly) EMS. Za ČMeS se obou jednání účastnil doc. Halenka jako delegát ČMeS v Radě i na GA. Z projednávaných bodů připomínáme některé podstatné informace.

Americká meteorologická společnost uznala EMS jako spolupracující organizaci, a proto se členové EMS (tedy i všichni členové ČMeS) mohou účastnit akcí AMS za snížené vložné. Nejedná se o snížení jako pro řádného člena AMS, ale zřejmě jako Associate Member.

Bylo rozhodnuto o zvyšování příspěvku za člena Společnosti, a to pravidelně každý rok o oficiální evropský inflační nárůst, nejedná se tedy o nijak dramatické navýšení (kolem 2%).

Příští Výroční shromáždění, tedy EMS/ECAM 2007, se uskuteční v San Lorenzo del El Escorial, Španělsko (asi 50 km od Madridu), ve dnech 1.-5. října 2007. Program vychází ze souběhu tradičního schématu ECAM a EMS Annual Meeting. Předpokládáné

otevření serveru pro zaslání příspěvků se očekává 1. března 2007, a to do 25. května 2007.

Byly schváleny možnosti cen a podpor pro rok 2007: po jedné YSTA pro každou z těchto konferencí: 6th UAQ, Urban Air Quality, Cyprus (27 – 29 March), 13th Mountain. Met. Conference, France (Chambery, 4 – 8 June), European Conference on Severe Storms (ECSS), Italy, (Trieste, 10 – 14 Sept.), Joint EUMETSAT & AMS Meteorological Conf. 2007, The Netherlands (24 - 28 Sept.), dále po jedné YSTA pro akce WMO, ESA a ECMWF. Pro EMS/ECAM 2007 ve Španělsku 3 YSTA a 1 YSA. Zde by stálo za zmínku, že YSA v roce 2006 byla udělena dr. Kyselému z ÚFA AV ČR. Blahopřejeme!

Členy EMS se nově staly Andorská společnost pro meteorologii a atmosférické vědy, jakož i Meteorologická sekce Polské geofyzikální společnosti. Novým přidruženým členem se stala Maďarská povětrnostní služba. V čele EMS nadále ve druhém roce svého volebního období působí jako prezident D. Burridge, na místa vice-prezidentů byli znovu zvoleni T. Halenka (pokladník), W. Wehry a R. Heino.

Tomáš Halenka

Evropské a celosvětové aktivity v meteorologickém vzdělávání (EUMETCAL, COMET aj.)

Sylabus semináře pražské pobočky ČMeS - 7. listopadu 2006

V příspěvku bude věnována pozornost současným aktivitám evropských, amerických i celosvětových organizací na poli vzdělávání v meteorologii. Především budou prezentovány dostupné kurzy či vzdělávací programy vybraných organizací dostupné distanční formou přes Internet, od učebních textů po plně interaktivní webové aplikace. Hlavní zdroje v současné době představují evropská organizace EUMETCAL financovaná prostřednictvím

EUMETNET a EUMETSAT, který sám nabízí virtuální tréninkovou laboratoř, dále americká UCAR s programem COMET, samozřejmě nelze nezmínit WMO se vzdělávacím a tréninkovým programem. Další zdroje lze nalézt u některých služeb. Vedle těchto „profesionálně“ orientovaných aktivit budou zmíněny i některé obecnější projekty a struktury pro vzdělávání širšího okruhu zájemců o atmosférické jevy jako ESPERE, GLOBE či konference EWOC.

